

Retten til forlods udtagelse på skifte efter førstafdøde ægtefælles død gælder også lignende rettigheder. Således vil også andre forsikringsrettigheder, der må antages at tjene pensionsformål, kunne holdes uden for bodelingen.

Den skattemæssige behandling er ikke afgørende for, om en ordning kan antages at tjene et pensionsformål og dermed udtages forlods. Forlodsudtagelsen gælder også pensionsordninger oprettet af udstationerede, der ikke beskattes i Danmark. Bl.a. på grund af skiftende skattemæssig behandling af forskellige former for aldersopsparing er der oprettet en lang række forskellige ordninger, f.eks. privattegnede livsforsikringer med opsparing, der ikke er omfattet af pensionsbeskatningslovens afsnit 1, og hvis præmier ikke kan fradrages i den skattepligtige indkomst. Disse forsikringsordninger adskiller sig ikke så væsentligt fra privattegnede kapitalpensionsforsikringsordninger og –opsparingsordninger eller fra indekskontrakter, at de ikke bør udtages forlods af den længstlevende ægtefælle. De var før skattereformen fra 1987 en almindelig aldersopsparingsform for blandt andet ægtefæller, der ikke var berettigede til at oprette pensionsordninger, fordi de pågældende ikke havde et ansættelsesforhold, og ordningerne tjener som udgangspunkt også aldersforsørgelsesformål såvel som livsforsikringsformål. Det er dog en betingelse for, at ordningen kan være omfattet af forlodsudtagelsen, at ordningen er oprettet i et forsikringsselskab, pengeinstitut eller lignende, at ordningen er knyttet til længstlevendes liv og alder, at der er aftalt et tidligste tidspunkt for udbetalingen, der svarer til pensionsalderen for længstlevendes erhverv, og at der som begunstiget i ordningen er indsat en af de af pensionsbeskatningslovens § 5, stk. 2, nævnte personer eller dødsboet.

Det beror på en konkret vurdering, om en ordning kan sidestilles med en pensionsordning med den virkning, at længstlevende kan udtage ordningen forlods på skifte med førstafdødes arvinger. Almindeligvis er pensionsordninger både uoverdragelige og fritaget for kreditorfølgning. Disse kriterier er dog ikke i sig selv afgørende. Rent faktisk kan flere pensionsordninger realiseres, selv om dette normalt medfører beskatning. Er en ordning stillet som sikkerhed eller lignende, vil gælden på det underliggende forhold inden for ordningens værdi skulle belaste forlodsudtagelsen.

Retten til forlodsudtagelse omfatter efter *stk. 2*, også beløb fra længstlevendes kapitalpensionsrettigheder – herunder fra lignende kapitalordninger – eller supplerende engangsydelser, der er kommet til ube-

taling. Det er dog en betingelse, at beløbene ikke må anses for at være forbrugt.

Derimod indgår udbetalte løbende livsbetingede ydelser eller allerede foretagne ratepensionsudbetalinger som almindelig formue på skifte. Fremtidige udbetalinger i henhold til sådanne ordninger kan den længstlevende ægtefælle derimod udtage forlods af boet efter *stk. 1*.

Kan en allerede udbetalt pension holdes uden for bodelingen, vil retten til forlods udtagelse også gælde surrogater, f.eks. værdipapirer eller fast ejendom, der er erhvervet for pensionsudbetalingen. Det samme gælder for renter af pensionsudbetalingen, og hvad der træder i stedet for disse. Derimod kan pensionsudbetalinger, surrogater eller renter ikke holdes uden for bodelingen, hvis beløbene må anses for at være forbrugt. Det er ikke et krav, at pensionsudbetalinger, renter eller hvad der træder i stedet for disse beløb, er holdt adskilt fra længstlevendes øvrige formue. Et beløb kan eksempelvis ikke anses som forbrugt, fordi det er anvendt til at indfri en prioritet i en fast ejendom. Bevisbyrden for, at pensionsudbetalingerne m.v. ikke må anses som forbrugt, påhviler den længstlevende ægtefælle.

Pensionsordninger, der er udbetalt i utide, og som derfor er beskattet efter reglen i pensionsbeskatningslovens § 28, kan ikke udtages forlods. Sådanne beløb har ved udbetalingen mistet deres karakter af pensionsopsparing. Beløb, der er overført til en anden pensionsordning, kan derimod ikke anses for at have mistet deres karakter af pensionsopsparing.

Efter lovforslagets § 1, nr. 2, kan retsvirkningslovens § 23, stk. 2, ikke anvendes på pensionsrettigheder. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Hvis længstlevende ægtefælle har anvendt uforholdsmæssig store fællesejemidler til erhvervelse eller forbedring af pensionsrettigheder og lignende rettigheder, der kan udtages forlods på dødsboskifte, kan der være tale om misbrug efter retsvirkningslovens § 23, stk. 1. I sådanne tilfælde kan førstafdøde ægtefælles arvinger forlange vederlag for det på ordningerne for meget indbetalt. Tilsvarende kan længstlevende i visse situationer forlange vederlagskrav, hvis førstafdøde har indbetalt uforholdsmæssigt store beløb på sine pensionsrettigheder. Det må imidlertid ved afgørelsen af, om et sådant krav skal imødekommes, bero på, i hvilket omfang længstlevende er sikret ved disse indbetalinger.